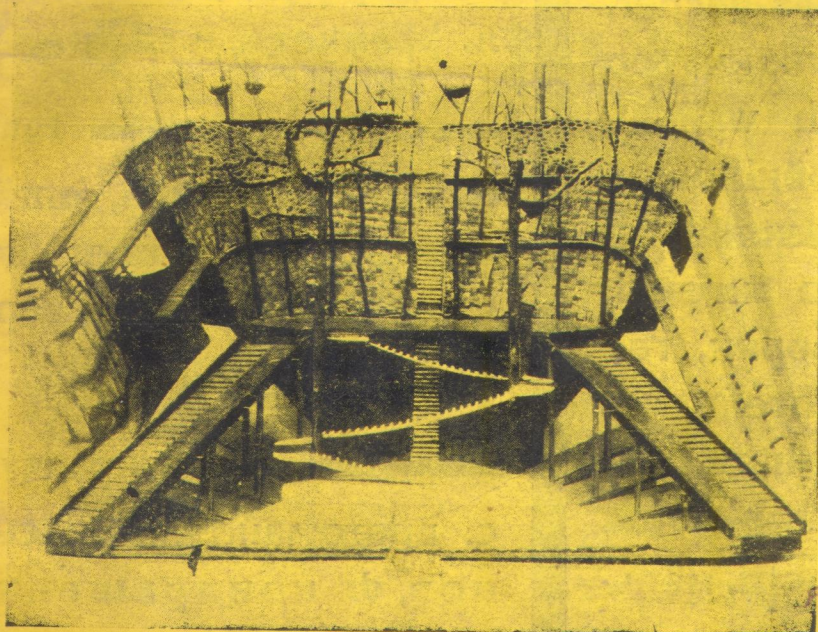

K-6599
1930 N 8-9

84840

K 7052

8-9

1930

НОВА

ГЕНЕРАЦІЯ

1932
945

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Ціна 1 крб. 50 коп.

нова генерація

№ 8-9 серпень
вересень 1930

щомісячний журнал революційної формації мистецтва
видає сектор періодичних
в и д а н ь д в у

8-9 за редакцією
мих ай л я
се мен ка

ціна журналу: на рік — 7 крб., на 6 міс. — 3 крб. 75 коп., на 3 міс. — 2 крб., окреме число — 75 коп. передплату приймають: сектор періодвидань дву, уповноважені періодсектору скрізь по Україні, філії дву, поштові к-ри та листоноші

у журналі беруть участь:

література

с. антонюк, л. асатіяні,
н. асеев, johannes becher,
о. брік, м. булатович, гро
вакар, herwarth walben,
о. влизько, с. войнілович,
і. гаденко, м. гаско, в. га
дзінський, бесо жгенті,
л. зимний, д. зорян, гео
коляда, а. копштейн, ол.
корж, rudolf leonhard, і. ма
ловічко, ол. мар'ямов,
в. маяковський, п. мель
ник, анд. михайлюк, л. не
доля, п. незнамов, ю. па
лійчук, в. перцов, о. пол
торацький, й. пустин
ський, о. рохович, м. са
лієнко, михайль семенко,
л. скрипник, микола
скуба, д. степанів, с. тре
тьяков, с. чіковані, н. чу
жак, а. чужий, д. шенге
лая, в. шкловський, гео
шкурупій, л. юхвид.

кіно

а. бучма, дзига вертов,

михайль

євген деслав, к. долідзе,
с. ейзенштейн, лео есакія,
м. кауфман, м. панченко,
о. перегуда, б. тягно,
л. френкель, н. шенгелая.

театр

г. затворницький, enrico
prampolini, б. сушицький,
і. терентьов, марко тере
щенко, м. фореггер.

архітектура

с. драгоманов, о. касья
нов, ф. кондрашенко,
л. лоповок, і. малоземов,
в. мірер, м. холостенко,
я. штейнберг, г. янови
цький.

просторові мистецтва

м. гельман, п. ковжун,
к. малевич, moholy-nagy,
в. пальмов, ан. петри
цький, а. родченко, пр. та
ран, татлін, з. толкачев.

оформлення

ан. петрицького

відповідальний редактор

семенко

~~К~~
~~6599~~

Н О В А г е н е р а ц і я

журнал револю-
ційної формації
мистецтв

„die neue generation“
zeitschrift der re-
volutionären kunst
formation

№ 8-9 august-september
1930

№ 8-9

серпень - вересень 1930 р.

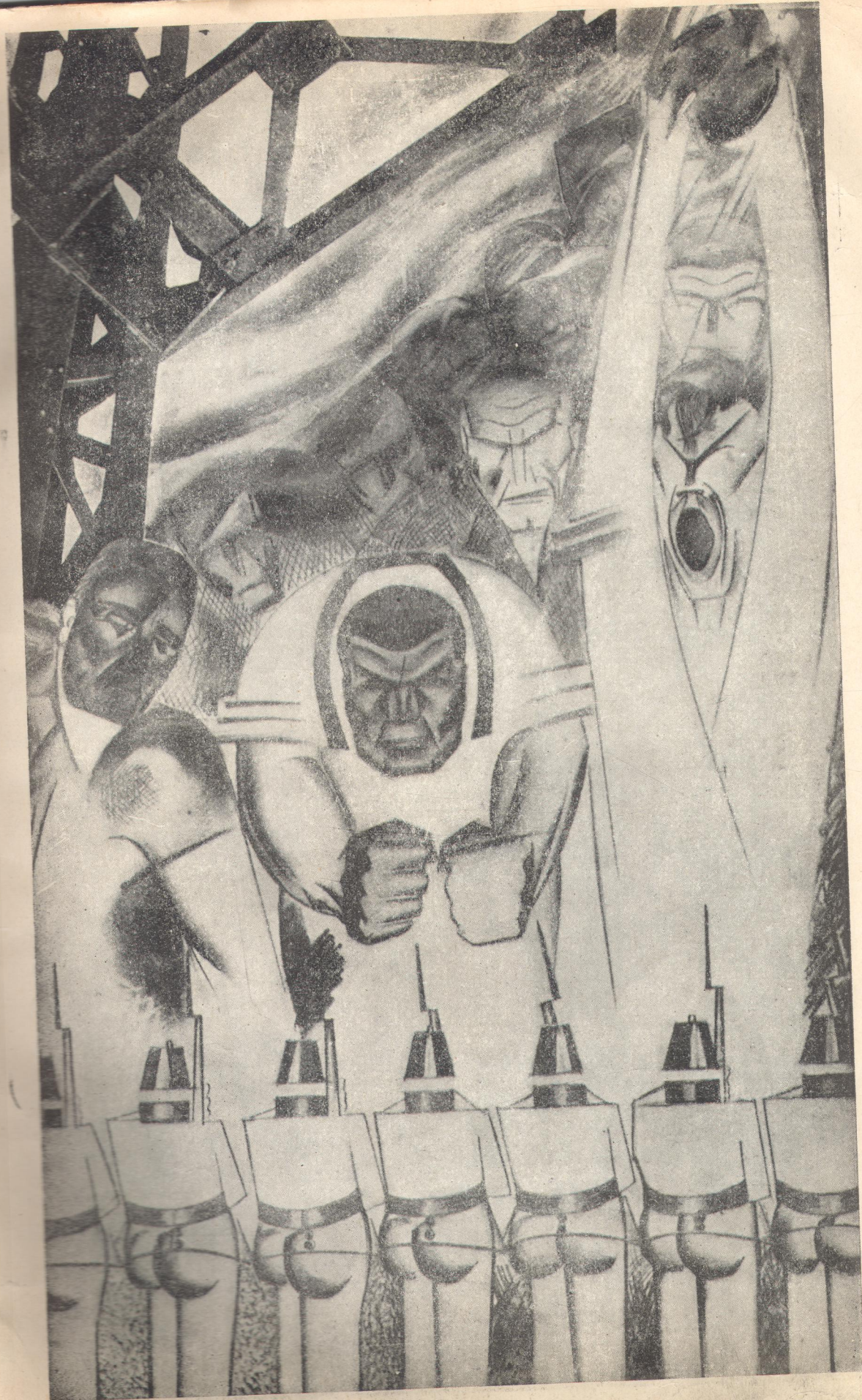
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

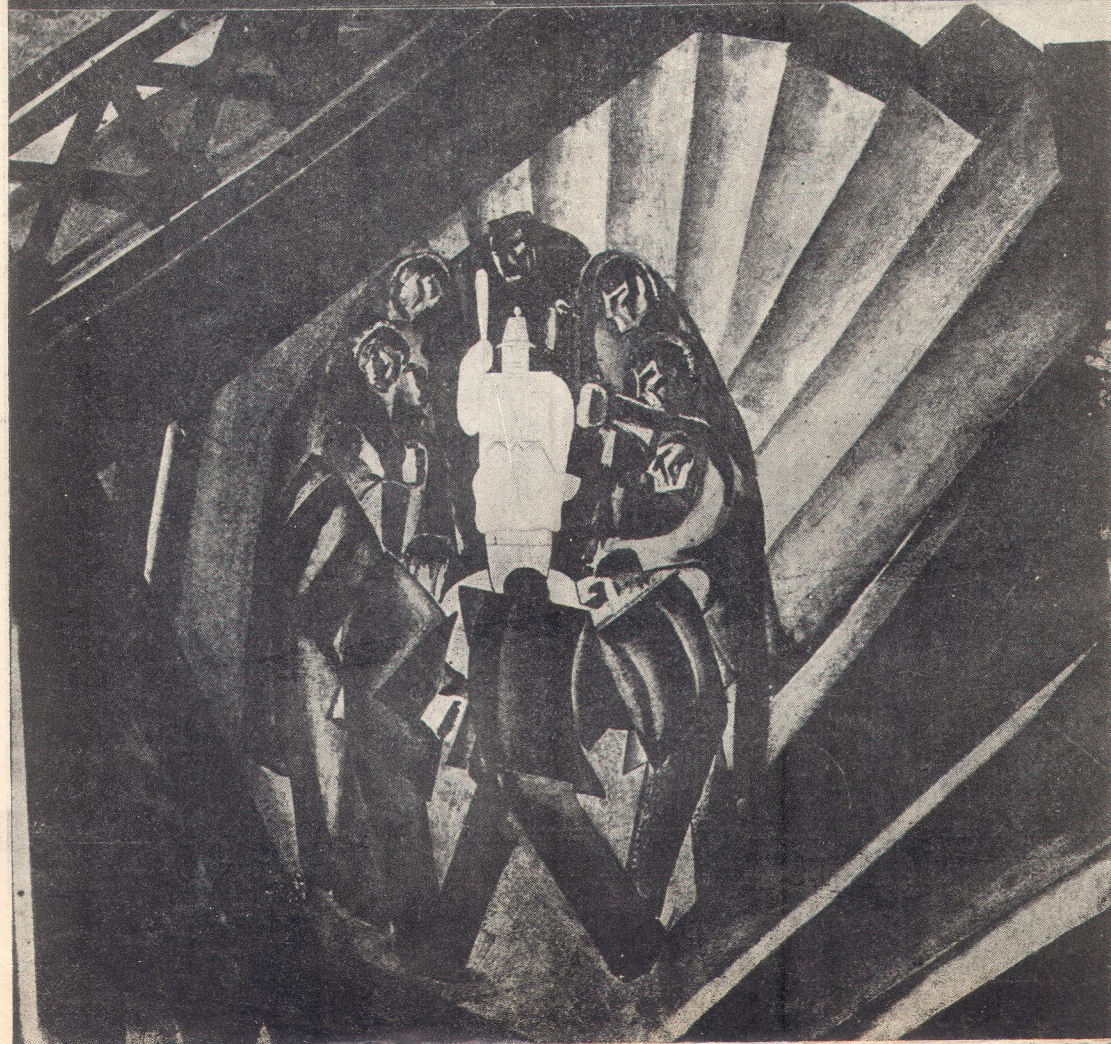
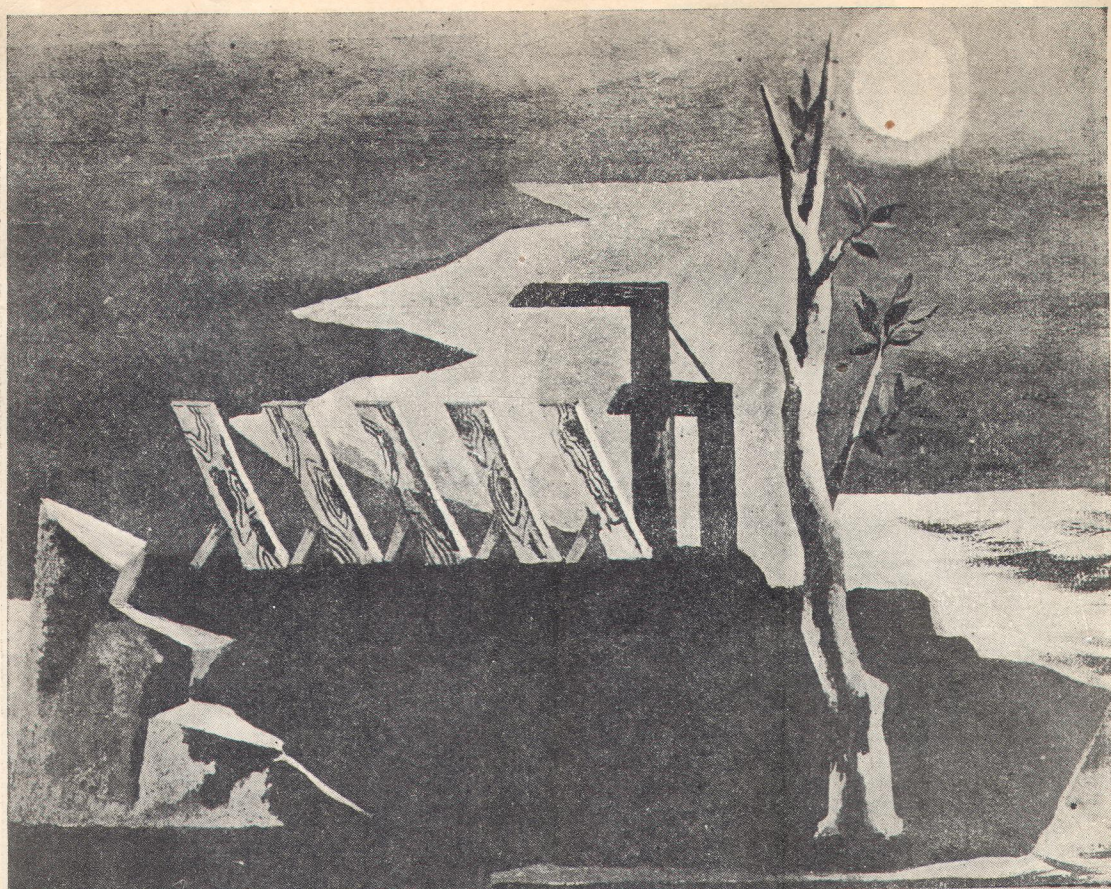
державне видав-
ництво України

6859

84870

1.Рисунок із цик-
лю „Страйк“.
Худ. Клебанов
(Жовтень - Харків).

кадри

леонід зимний

(З книги „Атака“)

3-за

сторінок зошитів і книг,
штурмовою колоною —
кадри.

Їх зусилля
вмонтувати б
у фільм п'ятирічок,
як найвищої героїки кадр!

Воля,
Впевненість!
Що з того, що не опанований ще
зміст фраз!

Що з того,
що втома,
як звичний гість,
у мізок входить щоразу?

Коли треба,
конче потрібно,
вдень у цеху,
а ввечері в виш'ї.

Коли треба,
стежку
необхідну
прокладати, беручись у звиш.
Простий він,
звичайний і зрозумілий
біль

у найкращого ударника цеху,
коли він
перед техніком зарозумілим
стоїть
ні в тих, ні в сих.

— Ех!
ти...
„Каста“ з кокардою на околиці,
едосяжна

на п'єдесталі вміння!
Але хто ж із нас
за пізнання процесів в колбі
кілька днів свого життя

не виміня?
І пада прокляття на тінь
згаяних (нащо?) років.
Старе й мале

кричить:
нам карі!

2. Жан Люрса.

Застиглість. Ри-

сунок із циклю

„Страйк“.

за пізно зрозумі-
лу досконалість
дерриків

і неперевершен-
ність думкара!

За те,
що не знали
формул,

переконливої чіткості плянів
і креслень.

Коли кадрам
відкриті
семафори були
заводів збудованих і накреслених.
За те,
що багато з нас

ще не рік і не два б
і не поворухнули б
без заклику мізком,
а в звичайності б
заспокойливий едwab,
складали турботи, немов у валізку.
Воля партії.

Воля кляси!
На
такого то дня полустанку,
висадити інженера
з привілейованої коляси
і дати йому
похідну тачанку.

Щоб був
салдатом інженер на заводі
в боях за промплян,
щоб вів бригади сам там,
а не запливав
у „неутральні“ води
резервом —
ворожим

десантам.
Ударник! Ударниця!
Ударники,
де ви там!?

Чуєте? Знаєте?
Яка до вас вимога тепер?

Від вас,
на заводи,
побудовані „Південсталлю“ чи
„Детом“,
має прийти
робітник-інженер!

І дайош,
дайош!
В індустрію рейд!

До командних висот,
на прорив!

На таблицях клясних
грудками крейди,
обчислюючи стійкість статорів.

Хто з нас
кілька днів життя
не виміня

за право
стати
коло варстату, чи на катедрі?

Хто з нас
не віддасть
свої сили і вміння,
за потрібні індустрії кадри?

процвітання ю. палійчук

Їх образила
чистка й доля.
Їм
осталось
дивитись за океан,
де
з усмішкою місяця
долар,
як рятуюнок од їхніх
„душевних ран“.
Там, мовляв, не життя, а шик і
комфорт,
„там за 300 карбованців — форт.
Словом там не країна — рай“.
Що й казати.
„10 доларів в день — чорноро-
бам платня —
кажуть це — 100 рублів щодня...“
Ви ж розумієте!?.
Я не буду
наводити цих розмов,
їх не раз мабуть чув кожен.
Трепач
і обиватель
ще не замовк:
— „Що у нас...
от в америці, кажуть...“
Тільки ж ми
позивали до цифр,
тільки ж ми загубили віру
в чутки...
Так пора ж,
замість розмов оцих,
зрозуміти закон
діягранно - чіткий.
Це — щороку
падає вниз крива
продукції
вугілля, нафти, заліза.
Цей закон —
важкий і кривавий провал
„організованого капіталізма“.
Так. Це розклад
розпач і горе.
(Не дрібнички, не віскі
й фокстротик),

в Балтиморі голодом морить
і отрує газом в Детройті.
З чорних заводів Клівленда,
з шахт,
встає
дванадцятий мільйон
безробітних.
Навіть, янки - оптиміста проймає
жах,
янки - оптимістові надії розбито.
Нема
поняття „солідної фірми“.
Навіть, долярам вірити не варто.
Ми
у цій „казковій країні“
вірим
тільки пролетаріатові
і Workers Party!

вірш про гальку василь стрепет

Реготалися хлопці,
брались од сміху
за животи:
„Та ти глянь,
глянь! глянь!.. —
Що воно!
Хто це ще вигидає, —
бабі машину доручити,
посадовити бабу
за стерно?
Як це:
на тракторі
в спідниці, з очима карими
тракторист,
та ще й Галькою звать.
Куди там йому
цим трактором
стерні сто гектарів,
перетворить
на ріллю!
Запаскудить машину,
заслинить
ледащо гони.
З баб'ячим, до машини, хистом!
З баби не було до волів доброго по-
гонича,
то куди ж їй —
трактористом.

— Чуєш, Гá - алько!
— Чуєш, Гá - алько!
— Чує - еш, спиця в кòлесі...
Спинай, Галько, машину!..
— Таке, бачите, чортovinня! —
Й реготалися хлопці
і плювалися „третьою скорістю“...
Баба в бригаді,
що сміття — все одно,
вимести б геть к чорту
мітлю!..

А воно „кляте“
вчепірилося в стерно
й валить
борозну за борозною.
Як відпочивали,
виклик кинула,
(бувають, не бувають лихові)
— Хлопці! Ми роботи ще не
здвинули,
ще чимало в ній є огріхів!
Хлопці!

Ми багато палимо гасу,
й простоюєм ми
годинами.
Сьогоднішнє наше
хай буде гасло:
„В бій за гас,
за кожну хвилину!..
Перша й друга
кінчають пляни,
а ми плентаємося в хвості!
Бачу, хлопці, —
будуть неприємності
закінчиться,
хлопці,
погано.

Не мине нас Шило
в газеті стінній,
тоді й позичай
в Сірка очей...
В мене пропона, хлопці, —
в останній бій.
Ми переможемо —
не пізно ще!..
Реготали хлопці,
брались за животи:
„Ти дивись,
отакє нà тобі.

Буде тракториста
з стажем —
у - чи - ти...
стінгазетою лякатиме!
Аж скипів
стерновий Порфирій.
„Що ми в цехові,
чи в забої?
Коли мало місця, —
на всі чотири
котися, Галю,
ковбасою!“
„Де це бачили,
щоб курку яйця вчили!“
Піддакував
симулянт Дутий...
Але гаркнув від трактора
ударник Гаврило:
— Хлопці! нам треба
підтягнутись!
Рівнятись — по цехові,
по шахті треба —
годі точити баляси!
Ударом ударника,
недбайливість,
ледарство,
„ліквідуєм, як клясу“
Чула Галько?
Була не спиця, —
палиця в кòлесі,
та не спинити
ніколи
наш лет!
З маршем ударників
третьою скорістю, —
Вперед!

шахтарське г. безбородко

Що сини
землі ми —
так,
що сини покірні —
ні, не буде!
Ми
волосся бороди її
віковічної
жмутами видеремо.

І в жорстокій війні
 снагу
 землі,
 снагу
 всмокчемо
 в наші груди.
 Гуп; ще:
 гуп...
 киркою
 — у серце
 вглиб.
 — Гезенками,
 грабовками, і
 кирками —
 ми землю
 перемогли.
 Снаги —
 удар,
 сили —
 — удар...
 Кров твою,
 що тече в жилах
 висмокче шахтар.
 Удар
 ще вдар.
 Земле! Ти вже
 поборонена.
 Дай моці,
 вогню дай
 в країни
 горно.
 Земле,
 поеми й оди
 тобі
 складав
 не один.
 Хай хвала тобі
 буде —
 робота,—
 девіза —
 кайло
 й заводів дим!
 Хай
 оди й поеми
 тобі
 складають поети
 й на глуш
 твою
 жбурляють
 слів потік,—
 земле,

будь грізна й щедра як є ти!
 Стихію твою
 руками
 дужими
 загатим...

...Снаги —
 удар.
 сили —
 удар...
 Кров твою
 з надр твоїх
 висмокче
 шахтар!

перший похід мих. салієнко

— Раз,
 два —
 по вулиці
 крок
 впевнено
 креше,—
 ідуть
 молоді
 бойці
 в похід
 уперше.
 Гомін
 кроків
 по камені:
 ритм,
 стук,
 кр - рок.
 Стисли
 гвинтівки
 руками.
 Напоготові
 курок.
 Вітер —
 дурний, звичайно,
 він —
 самодур,
 інтелігент.
 Злякався
 і рветься в одчаї
 в мур, —
 на бангет
 і так далі...

Ет!
 Що йому
 свиснеш!
 Статут же йому
 не напишеш.
 Це,
 сказати б,
 лиш гра,—
 прогулка,
 але
 на грабіжницьку
 руку
 ми граєм
 не так
 у гру ту —
 не в вітер!
 В Китаї спитайте,
 як грали,—
 в генералів —
 повірите.
 — Раз,
 два —
 по вулиці
 впевнено
 крок
 креше.
 Ідуть
 молоді
 бійці
 в похід
 уперше.

марш сліпко юрій

Індустріалізація,
 колективізація,—
 як удари молотка,— слова.
 Будуймо ж,
 Швидко
 вперед крокуймо!
 Раз —
 два,
 Раз —
 два!
 Вийдеш на поле,
 — глянеш навколо
 скрізь
 трактори.
 Чека — нить
 трактор

Залізні
 такти,—
 раз,
 два,
 три!
 Росте країна.
 Куркульство
 гине,—
 в країні комуні народили.
 Увесь Союз наш
 напружує сили —
 раз,
 два,
 три!
 Індустріалізація,
 колективізація,
 як удари
 молотка,—
 слова.
 Будуймо ж,
 швидко
 вперед кро-
 куймо!
 Раз —
 два.
 Раз —
 два!

ударницький марш дмитро тирса

Будівництва вагу
 республіка
 кладе
 на балянс доби.
 По ледарях
 і прогульниках
 молотом
 ударництва
 бий!
 Глитай і непман
 занепав,
 зника.
 Робітник
 останній
 дає
 бій.
 — По маловірах
 і занепадниках

молотом
ударництва
бий!
Колгоспе,
під проводом партії, крокуй!

Наказ:

— виконуй вчасно
плани сівби!

По зрадниках
і підкуркульниках

молотом
ударництва
бий!

За промфінплян! —

На заводах,
за станками —

хто зриває,—

плямуй,
ганьби.

По неробах
і шкідниках

молотом
ударництва
бий!

Комунізму

дни
світять.

Чуємо

поклик
доби.

Пролетаріате,

по - старому
світові!

молотом
ударництва
бий!

промова тов. а. безименсько- го на XVI парт- з'їзді переклав п. мельник

Хоч і не з трибуни з'їзду, а з сторінок „Правди“, але мені вже доводилося виступати на загально-політичні питання порядку денного віршем „Мамеєво побоище“ та вчорашнім розбиранням „стилістичних тонкощів“ т. Томського, які розуміється, є не просто стилістика, а виявляють маневр правих.

Резолюція ухвалена на доповідь ЦК, що оцінює в основному роботу ЦКК, є велика сторінка підсумків в житті партії, є прапор дальшого соціалістичного наступу, — правозвісник нових героїчних боїв і великих перемог.

Сьогодні я хочу зупинитися на окремому питанні, а саме на питанні про пролетарську літературу. Зробити це в дебатах на доповіді ЦКК ще доречніше тому, що більшовицька самокритика, що її генеральними й геніальними керівниками були ЦК і ЦКК, більшовицька самокритика, обов'язкова всім галузям нашої роботи, — більше ніж конче потрібна пролетарській літературі.

Доводиться звернути увагу з'їзду на те, що в тій промові про пролетарську літературу, яку ви тут чули, в тій промові, яка мала в собі багато безсуперечних положень, в якійсь невідомий спосіб ця рішуча самокритика випала.

З'їзд, на жаль, не чув не лише вірної постановки питання про селянську літературу, що її доля й інтереси дорогі, і близькі пролетарським письменникам, з'їзд, на жаль, не чув ні рішучого визнання необхідності рішучого перебудування лав пролетарської літератури відповідно до завдань, що її ставить реконструктивна доба, ні хоч трохи розгорнутої характеристики тих небезпек, що є зараз, не тільки зовні, а й усередині пролетарської літератури.

Коли б можна було навіть не згадувати повісті Лібедінського „Рождение героя“, повісті, що її добросердний Шкірятов інакше не зве, як інтелігентська розмазня... (сміх)... коли б можна було не згадувати цієї повісті, яка сигналізує велику небезпеку пролетарським письменникам скотитися до інтелігентського психоколування, то всеж таки конче потрібно загострити увагу з'їзду на тих труднощах і небезпеках, що їх треба перемогти, щоб вижити нетерпиме, неприпустиме, неможливе відставання пролетарської літератури від темпів і завдань реконструктивного періоду. Разом з цим на адресу товаришів, що вказують на ці труднощі, на адресу товаришів, що виступають з своєю творчою платформою (повторюю: творчою) на ґрунті єдиної (повторюю: єдиної) літературно-політичної лінії РАПП'у, на адресу цих товаришів, разом з ними і на мою, висунуто обвинувачення, ніби то вони йдуть проти пролетарської літератури.

Я вважаю, що доречніше висвітлити по суті, на ґрунті самокритики, стан пролетарської літератури, маючи на увазі її сьогодинішні й завтрішні завдання. Це ще потрібніше тому, що широкі маси робітничих читачів починають, зрештою, подавати голосно й активно свої вимоги до пролетарської літератури.

Я переконаний, що з'їзд дарує мені — більшовикові поетичного роду зброю, коли цей рапорт я виголошу тією мовою, яка мені найвластивіша, ц. т. мовою віршовою.

(Аплодисменти).

Товаришу з'їзде,
я робітник РАПП'у,
та більшовик насамперед.
Більшовик

він крутить не звик,
тому мій короткий рапорт
буде гострий,
як багнет.

Подаємо гасло коване
відтіля,

де ще є більшовицький гарт,
про прорив у художників
слова —

ми гукаємо
з наших варт!
В міць і струми країни —
Дніпрельстан-батарею,
щоб мцніли

заводів тіла.

Вже по жилах:—

Турксібівих рейок
індустрійна кров
потекла.

Тракторів
ми у наступ послали,
ми в колгоспний похід
пішли,

на черву, що повзе колосками,
— бур'янових фашистів землі.

Все іде,

І поля і мартени.

Ми творці

більшовицьких див,
ми працюємо без перерви
двадцять
чотири
години.

До людей і землі
стає любови.

Ми ламаємо старого
хребет,

і у цій ось перебудові,
переробляємо себе.

Син республіки,
партії

кляси,

в кожному місці,

у всякий час,

мушиш бути в буянні масовім,
в будівництві,

горінні,

боях.

Наша партія
просто й суворо
мільйони в похід веде.

Що ж у нас
у робітників слова

є на цей
на сьогоднішній день?

Слово партії

вірно вело нас, —
ми своє загостили перо,
розгорнулись
гуртки наші

І зміцніло
робоче ядро.

Є „Розгром“,

міцнішає нарис.

Є в „Брусках“ більшовицьке нове.
Віршів наших

маєм — удари,

„Першої кінної“,

„Китайських новель“.

Ворога б'ємо безперестанно,
маємо багато перемог,

та перед з'їздом
хвалитись зарано,

бо нема

перевищення пляну,
власне й пляну немає
того!

(Аплодисменти)

Тут аплодувати нічого. Це
надто невеселий факт.

Ломінадзе: Ми правді
аплодуємо.

Безименський: Але
як же деякі товариші відпові-

дають на це: „Був би величезний злочин, коли б хтось із нас намагався заявити про те, що в реконструктивну добу пролетарська література відповідає на вимоги, що перед нею ставить даний період соціалістичного будівництва.

Що ж робити, щоб завдання пролетарської літератури не відставали від кардинальних завдань пролетарського будівництва?

На це кардинальне запитання достатньою мірою ми не зможемо відповісти. (В. Сутирін. „Доповідь в колонній залі“ Березень, 1930 р.)

Відповідів

хай у них немає,
а у нас вони бойові —
письменника й поета
посилаємо
у сьогоднішні наші бої.
Є у нас і такий письменник,
що заліз в натри душ і ночей.
Він потратив на драми сімейні,
міцність думки

і гострість очей.

Жде країна

салдатів слова,
Думок - танків,
ідей і горінь.

Ворог громом

реве вибуховим,
б'є з обрізів,
скажено, мов звір.

А письменник,

відставши від кроку,
і забувши,

що ворог іде,
п'ятий рік одягає „толстовку“
перед люстром

„Останнього із Удеге“.

Самокритика,

кадри,
бригади
на радянській землі

рвуть старе,
а письменник забув барикади
подає нам любовні розлади
бюрократів

із „Фабрики Рабле“.

Син республіки

сили потроїв

куркуля б'є,

б'є шкідника.

Кожний день

нам родить героїв

від мартену,

колгоспу,

станка.

А письменник

(він наш — без вагання)

в „Народженні героя“ приніс,

заслинявілі

міркування

і проблему жіночих кіс.

Голоси: „Вірно“

(Аплодисменти всього з'їзду).

Ті ж

одверто й щиро признались,

кажучи нам і собі,

що, мов,

дійова самоаналіза,

ім дорожча,

ніж відданість добі.

(Сміх).

„Відсутність у комуніста
дійової самоаналізи не мож-
на замінити ні на яку іншу
психічну властивість: ні на
мужність, ні на відданість ре-
волюції“ (Ю. Лібедінський. —
„На літ. посту“).

(Сміх)

Подають нам

розумні промови,—

Це з життя,

мов, наука така:

Першу зустріч

у першій любові

ставлять

над розум більшовика.

„Таємниця мистецтва — у відтво-
ренні найпервісніших, найбезпосеред-
ніших відчущань і вражень (Л. Ворон-
ський „Мистецтво бачити світ“).

„Безпосередні враження — це ос-
нова мистецтва“.

(Ю. Лібедінський „Творчі
Шляхи“).

Пільняків ми розіб'ємо,—

нам допоможуть з „літпосту“ брати.

Та і ці ось

ворожі ідеї

нам з дороги
треба змести.
Через них бо
побрів письменник
десь у натри душ і ночей.
І на драми потратив сімейні
міцність думки
і гострість очей.
Ось тому
ми й не готові,
ось чому не всі
стали у бій, —
батареї
пролетарського слова
не стає у тяжкій боротьбі.
Кадри РАПП'у
стійкі і тривалі,
та в бої прийдешніх літ
ми себе ще
не перебудували,
та й у наступ
ще не пішли.
он там
бойову ідею
на багнети слова яхидно взяли,
пофарбовані в колір
„Червоного дерева“
йдуть Замятіни
і Пільняки.
Ну, а поруч
„перевальське“ слово
подає нам
міщанських отрут,
„Молоко“ буржуазної корови
гуманісти робочим несуть.
(Сміх).
Є і спільники
нашого діла, —
хочуть з нами добу нести,
та для нових шляхів
перебудуватися ще не зуміли
і чи зможемо ми
їх вести?
Нехай мружить хтось
брови похмуро,
та у бій закликає наш крик —
більшовицьку
літературу
мусять зробити
більшовики!

І годинами
й цілими днями,
треба вперто
її гукать,
щоб була вона
кляси озброєнням,
а не психоложним
ниттям.
(Аплодисменти).
Не залізши до душевного льоху,
наш письменник мусить стати
в будівництво,
бої,
епоху,
* — будівник,
більшовик.
і салдат!
І „Розгрома“ і „Тихі Дони“
І ліричні нам вірші потрібні.
Та щоб це більшовицькі колони,
а не Толстой
„марксоподібний“.
РАПП — не клуб,
це — армія слова,
а країна
у наступ іде,
І для цього часу бойового
треба слова, що в похід веде!
Отже, армії цій і людям
треба дати
бойовий наказ —
ми людини ніяк не забудемо,
але в ній ми покажемо
кляс!
Так давайте стежити чітко,
щоб не сплутав
письменник доріг,
І не порпавсь
у днів на задвірках,
не застряв
за кімнатний поріг.
Щоб життя подавав не убого,
давав суть,
а не зовнішній блиск,
щоб йому за широкі дороги
ленінізму
крицевий був шлях.
— Не кусали б щербаті нас зуби,
нас, що вперед
свій крок.

Щоб каміння
 статейок шкарубких
 не летіло
 з літпостних висот.
 Щоб салдатів давали ми слова
 у сьогоднішній наш огонь.
 Що ж — філософи світ
 з'ясували,
 ну, а ми —
 переробим його.
 Ми вартуємо все
 будівництво —
 це обов'язок наш і закон.
 пролетарською силою дужі,
 ми — салдати
 звияжних колон!
 Знай нас партіє наша,
 веди нас!
 Наше слово тобі
 і серця,

ми в боях
 за справжню партійність,
 будем битися
 до кінця.
 Ми дільничка боїв і змагання,
 та наш прапор
 піднімемо вище.
 Передусім
 Кляса,
 Партія,
 а тоді вже все інше!
 Міць робота
 часу здибила хід.
 З'їде наш, — наших сил свято!
 Хай живе
 більшовицький рід,
 його шлях
 переможний
 і прапор!
 (бурхливі оплески).

після бурі

(уривок з повісті „перша перемога“)

М. ланцут

Здавалося, що все загинуло й ті права, що були здобути в боротьбі, назавжди одібрано назад. Уже з Москви надійшли повідомлення про героїчну боротьбу робітників Красної Пресні і про зв'язчу розправу з ними петербурзької гвардії...

Навіть палкий завзятий Сашко Хоменко, що вже кілька часу не ходив на завод і ховався від поліції, сидів замислений і розгублений, не бачачи виходу із становища.

Цими днями взяли на вулиці однорічника Ашарію, трохи раніше — Ломанідзе й Острянікова. Їх притягали до судової справи за військову демонстрацію і судити їх мав військово-окружний суд. Студенти Абрам і Неволін, теж ховаючися од поліції, все ж не піддавалися паніці. На їхню думку потрібно було за всяку ціну зберегти бодай рештки організації, бо боротьба далеко ще не скінчена й це був тільки перший її етап.

— Товариші, нам усім горить під ногами. За кожним з нас полює поліція, — замисленно говорив Неволін. — І все ж таки нам за всяку ціну треба зберегти нашу організацію. Моя думка була б така, що нам усім треба на деякий час виїхати звідси, поки охранка заспокоїться і не так пильно слідкуватиме...

— А вам не здається, що наша втеча справить несприятливе враження на робітників, підірве до нас довір'я? — нерішуче запитав Абрам і чорні очі йому блиснули за шклом пенсне.

Неволін посміхнувся:

— Ви багато значіння надаєте нам персонально. Хіба робітники ішли за вами чи за мною або Хоменком? Вони йшли самі, бо їх штовхали певні економічні й політичні умови. Наша ж організація тільки оформлювала цей стихійний рух. А я, ви, п'ятий, десятый, ми тільки були робітниками організації і завтра робітнича кляса на наше місце може висунути інших своїх представників...

— Ну, гаразд. Що ж далі робити? — запитав Степан, досі мовчки прислухаючися до дискусії.